

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นหัวหน้าหน่วยฝึกอบรม ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่บริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม ทั้งในสถาบันการศึกษา และนอกสถาบันการศึกษา แบบสอบถามที่ส่งไปมีทั้งสิ้น 250 ชุด เป็นแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมในสถาบันการศึกษา 100 ชุด ได้รับคืนมา 77 ชุด คิดเป็นร้อยละ 77 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 76 ชุด คิดเป็นร้อยละ 76 และเป็นแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมนอกสถาบันการศึกษา 150 ชุด ได้รับคืนมา 92 ชุด คิดเป็นร้อยละ 61.33 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 90 ชุด คิดเป็นร้อยละ 60

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง หาความถี่และคำนวณค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาในการฝึกอบรม คำนวณโดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ของคำตอบแต่ละข้อ และคำตอบรวมแต่ละบทบาท

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชากร

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชากร จำแนกตามหน่วยงาน ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและวุฒิการศึกษา

สถานภาพ	หัวหน้าหน่วยฝึกอบรม	
	จำนวน	ร้อยละ
<u>หน่วยงาน</u>		
ทบวงมหาวิทยาลัย	10	6.0
กระทรวงศึกษาธิการ	66	39.8
กระทรวงอื่น ๆ	32	19.3
รัฐวิสาหกิจ	23	13.9
ธนาคาร	10	6.0
บริษัท	18	10.8
โรงแรม	7	4.2
<u>ประสบการณ์</u>		
1 - 5 ปี	134	80.7
6 - 10 ปี	30	18.1
11 - 15 ปี	2	1.2
<u>วุฒิการศึกษา</u>		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	3.6
ปริญญาตรี	102	61.4
ประกาศนียบัตรชั้นสูง	1	0.6
ปริญญาโท	51	30.7
ปริญญาเอก	6	3.6

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมส่วนใหญ่ สังกัด กระทรวง
ศึกษาธิการ ร้อยละ 39.8 รองลงมา สังกัด กระทรวงอื่น ๆ (19.3 %) รัฐวิสาหกิจ
(13.9 %) บริษัท (10.8 %) ทบวงมหาวิทยาลัย (6.0 %) ธนาคาร (6.0 %) และ
โรงแรม (4.2 %) ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์การทำงานของหัวหน้าหน่วยฝึกอบรม ร้อยละ 80.7 มีประสบการณ์
การทำงาน ประมาณ 1 - 5 ปี รองลงมา ประมาณ 6 - 10 ปี (18.1 %) และประมาณ
11 - 15 ปี (1.2 %)

สำหรับวุฒิการศึกษาของหัวหน้าหน่วยฝึกอบรม จบปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ
61.4 รองลงมา ปริญญาโท (30.7 %) ปริญญาเอก (3.6 %) ต่ำกว่าปริญญาตรี (3.6 %) และ
ประกาศนียบัตรชั้นสูง (0.6 %)

ตอนที่ 2 บทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาในการฝึกอบรมตามการรับรู้ของหัวหน้าหน่วยฝึกอบรม แบ่งเป็น

2.1 บทบาทรวมทั้ง 6 ด้าน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ของคะแนนการรับรู้ของหัวหน้าหน่วยฝึกอบรม ที่มีต่อบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาทั้ง 6 ด้าน

บทบาท	ในสถาบัน		นอกสถาบัน		รวม		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	ที่ปรึกษาโครงการฝึกอบรม	3.26	0.72	3.01	0.89	3.12	
ผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้	3.25	0.63	2.96	0.77	3.09	0.71	2.62 *
ผู้บริหารงานฝึกอบรม	3.31	0.67	2.94	0.88	3.11	0.78	3.00 *
วิทยากรฝึกอบรม	3.44	0.72	3.24	0.92	3.33	0.83	1.56
ผู้ประเมินผลโครงการฝึกอบรม	3.20	0.79	3.00	1.01	3.09	0.91	1.43
ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการฝึกอบรม	3.50	0.44	3.44	0.54	3.46	0.49	0.79

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของการรับรู้แต่ละบทบาท พบว่า หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมเห็นความจำเป็นของบทบาททั้ง 6 ด้าน ว่าจำเป็นปานกลางทั้งสิ้น โดยที่เห็นความจำเป็นของบทบาทผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการฝึกอบรมมากกว่าบทบาทอื่น ๆ

หากพิจารณาแต่ละกลุ่ม จะพบว่า หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมในสถาบันการศึกษา เห็นความจำเป็นของบทบาทผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการฝึกอบรม อยู่ในระดับจำเป็นมาก นอกนั้นจำเป็นปานกลางทั้งสิ้น

จากการทดสอบค่าที แสดงว่า หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมทั้งในและนอกสถาบันการศึกษามีการรับรู้ต่อบทบาทผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้และผู้บริหารงานฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมในสถาบันการศึกษาเห็นความจำเป็นมากกว่า หัวหน้าหน่วยนอกสถาบันการศึกษา

2.2 บทบาทจำแนกแต่ละด้าน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ของคะแนนการรับรู้ของหัวหน้าหน่วยฝึกอบรม ที่มีต่อบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาด้านที่ปรึกษาโครงการฝึกอบรม

บทบาทที่ปรึกษาโครงการฝึกอบรม	ในสถาบันการศึกษา		นอกสถาบันการศึกษา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. อธิบายให้หัวหน้าหน่วยต่าง ๆ เห็นความสำคัญของการฝึกอบรม	3.36	0.96	3.19	1.04	1.06
2. ชี้แจงนโยบายการฝึกอบรมแก่ หัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ	3.15	0.98	2.97	1.07	1.12
3. อธิบายกระบวนการฝึกอบรมแก่ หัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ	3.08	0.99	2.89	1.00	1.23
4. จัดเผยแพร่โครงการฝึกอบรมให้ บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบ ล่วงหน้า	3.53	0.81	3.22	0.97	2.17 *
5. หาความจำเป็นในการฝึกอบรม	3.21	0.84	3.00	1.09	1.37
6. วิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานของ บุคลากรในหน่วยงานที่จะฝึกอบรม	3.20	0.88	2.96	1.15	1.50
7. เลือกสรรเจ้าหน้าที่สำหรับจัด การฝึกอบรม	3.26	0.87	2.84	1.13	2.64 *

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมทั้งในและนอกสถาบันการศึกษาเห็นว่า บทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาในด้านที่ปรึกษาโครงการฝึกอบรมอยู่ในระดับจำเป็นปานกลางทั้งสิ้น ยกเว้น หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมในสถาบันการศึกษาเห็นว่า บทบาทที่เกี่ยวกับการจัดเผยแพร่โครงการฝึกอบรมให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบล่วงหน้าจำเป็นมาก ($\bar{x} = 3.53$)

เมื่อพิจารณาค่าที พบว่า หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ในเรื่องการจัดเผยแพร่โครงการฝึกอบรมให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบล่วงหน้า และการเลือกสรรเจ้าหน้าที่สำหรับจัดการฝึกอบรม จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นสรุปได้ว่า หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมในสถาบันการศึกษา เห็นความจำเป็นของบทบาทดังกล่าว มากกว่าหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมนอกสถาบันการศึกษา

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ของคะแนนการรับรู้ของ
หัวหน้าหน่วยฝึกอบรม ที่มีต่อบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาด้านผู้เชี่ยวชาญ
การเรียนรู้

บทบาทผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้	ในสถาบันการศึกษา		นอกสถาบันการศึกษา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	3.45	0.94	3.07	1.13	2.33 *
2. จัดวางหลักสูตรการฝึกอบรม	3.46	0.87	3.12	1.11	2.16 *
3. กำหนดความสามารถในการปฏิบัติงาน ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนการ ฝึกอบรม	2.95	0.97	2.47	0.99	3.16 *
4. กำหนดความสามารถในการปฏิบัติงาน ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการ ฝึกอบรม	3.00	0.91	2.58	1.03	2.78 *
5. เลือกวิธีการฝึกอบรม	3.53	0.74	3.29	0.93	1.80
6. เลือกสรรวิทยากร	3.46	0.87	3.17	1.10	1.88
7. จัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรม	3.57	0.68	3.26	0.88	2.50 *
8. กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม	3.07	0.93	2.67	1.11	2.48 *
9. คัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม	2.91	0.82	2.53	1.05	2.52 *
10. วิเคราะห์ผู้ผ่านเกณฑ์เข้ารับการ ฝึกอบรม	3.05	0.85	2.67	0.99	2.66 *
11. ประสานงานการฝึกอบรมระหว่าง แผนกต่าง ๆ	3.28	0.76	3.28	0.86	-0.01

ตารางที่ 5 ต่อ

บทบาทผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้	ในสถาบันการศึกษา		นอกสถาบันการศึกษา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
12. ให้คำแนะนำเชิงวิชาการเกี่ยวกับ การฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ การฝึกอบรมทุกระดับ	3.30	0.82	3.23	0.88	0.52
13. วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบ/วิธีการฝึกอบรม	3.24	0.95	3.16	0.89	0.57

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 ปรากฏว่าโดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมทั้งในและนอกสถาบันการศึกษาเห็นว่า บทบาทผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้ในระดับจำเป็นปานกลางทั้งสิ้น ยกเว้นหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมในสถาบันการศึกษาเห็นว่า การเลือกวิธีการฝึกอบรมและจัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรม เป็นบทบาทที่จำเป็นมาก ($\bar{X} = 3.53$ และ 3.57) และหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมนอกสถาบันการศึกษาเห็นว่า การกำหนดความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรม จำเป็นน้อย ($\bar{X} = 2.47$)

เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมทั้งในและนอกสถาบันการศึกษามพบการรับรู้ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม จัดวางหลักสูตรการฝึกอบรม กำหนดความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม จัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรม กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม คัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิเคราะห์ผู้ผ่านเกณฑ์เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งในทุกเรื่องดังกล่าว หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมในสถาบันการศึกษา เห็นความจำเป็นมากกว่าหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมนอกสถาบันการศึกษา

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ของคะแนนการรับรู้ของหัวหน้าหน่วยฝึกอบรม ที่มีต่อบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาด้านผู้บริหารงานฝึกอบรม

บทบาทผู้บริหารงานฝึกอบรม	ในสถาบันการศึกษา		นอกสถาบันการศึกษา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. วางแผนงบประมาณที่ต้องใช้ในการฝึกอบรม	3.42	0.87	3.10	1.07	2.10 *
2. อำนาจความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	3.37	0.81	3.01	0.97	2.55 *
3. จัดทำรายงานสรุปการฝึกอบรม	3.33	0.87	2.98	1.09	2.26 *
4. วิเคราะห์ความคุ้มค่าในการจัดฝึกอบรม	3.11	0.87	2.66	1.06	2.95 *

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ของหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารงานฝึกอบรมในทุกเรื่องอยู่ในระดับจำเป็นปานกลางทั้งสิ้น

เมื่อพิจารณาค่าที จะพบว่า ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันทุกเรื่อง โดยที่หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมในสถาบันการศึกษาจะเห็นความจำเป็นของบทบาทต่าง ๆ สูงกว่าหัวหน้าหน่วยนอกสถาบันการศึกษา

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ของคะแนนการรับรู้ของหัวหน้าหน่วยฝึกอบรม ที่มีต่อบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาด้านวิทยาการฝึกอบรม

บทบาทวิทยาการฝึกอบรม	ในสถาบันการศึกษา		นอกสถาบันการศึกษา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. เป็นผู้นำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้	3.42	0.77	3.26	0.96	1.21
2. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม	3.45	0.86	3.21	0.97	1.65

* $p < .05$

จากตารางที่ 7 พบว่า หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมทั้งในและนอกสถาบันการศึกษาเห็นว่าบทบาทการเป็นวิทยาการฝึกอบรม อยู่ในระดับจำเป็นปานกลางทั้งสิ้น และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการรับรู้พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ของคะแนนการรับรู้ของหัวหน้าหน่วยฝึกอบรม ที่มีต่อบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาด้านผู้ประเมินผลโครงการฝึกอบรม

บทบาทผู้ประเมินผลโครงการฝึกอบรม	ในสถาบันการศึกษา		นอกสถาบันการศึกษา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. จัดทำแบบประเมินผลโครงการฝึกอบรม	3.22	0.87	3.02	1.14	1.26
2. ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	3.21	0.89	3.06	1.07	1.00
3. พิจารณา/สังเกตกิจกรรมและการดำเนินไปของการฝึกอบรม	3.28	0.78	3.24	0.92	0.24
4. กำหนดวิธีการประเมินผลโครงการฝึกอบรม	3.09	0.88	2.97	1.13	0.79
5. ประเมินผลโครงการฝึกอบรม	3.25	0.89	3.08	1.16	1.05
6. นำเสนอผลการประเมินผลการฝึกอบรมแก่หัวหน้าหน่วยงาน	3.20	0.97	2.92	1.17	1.63
7. ติดตามและวิเคราะห์การปฏิบัติงานของผู้ผ่านการฝึกอบรมเมื่อกลับไปปฏิบัติงานจริง	3.18	0.95	2.71	1.15	2.85 *

* $p < .05$

ตารางที่ 8 จะเห็นว่า หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา เห็นความจำเป็นของบทบาทผู้ประเมินผลโครงการฝึกอบรมว่า จำเป็นปานกลางทุกเรื่อง

เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมทั้งในและนอกสถาบันการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องการติดตามและวิเคราะห์การปฏิบัติงานของผู้ผ่านการฝึกอบรมเมื่อกลับไปปฏิบัติงานจริง โดยที่หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมในสถาบันการศึกษาเห็นความจำเป็นในบทบาทนี้สูงกว่าหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมนอกสถาบันการศึกษา

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ของคะแนนการรับรู้
ของหัวหน้าหน่วยฝึกอบรม ที่มีต่อบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาด้าน
ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการฝึกอบรม

บทบาทผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการฝึกอบรม	ในสถาบันการศึกษา		นอกสถาบันการศึกษา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ประเมินความต้องการใช้สื่อประกอบ การฝึกอบรม	3.54	0.58	3.56	0.58	-0.18
2. พิจารณาและกำหนดประเภทของสื่อ เพื่อการฝึกอบรม	3.57	0.62	3.66	0.54	-1.00
3. พัฒนาสื่อเพื่อใช้ในการฝึกอบรม	3.67	0.55	3.70	0.59	-0.32
4. วิจัยเกี่ยวกับสื่อเพื่อการฝึกอบรม	3.41	0.75	3.41	0.79	-0.03
5. ติดตามผลงานวิจัยด้านเทคโนโลยี การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม	3.42	0.69	3.51	0.69	-0.83
6. นำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้กับการ ฝึกอบรมของหน่วยงาน	3.49	0.68	3.52	0.69	-0.33
7. เผยแพร่ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อ การฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมภายใน หน่วยงาน	3.34	0.72	3.34	0.72	-0.81
8. ผลิตสื่อเพื่อใช้ในการฝึกอบรม	3.67	0.53	3.51	0.77	1.54
9. กำหนดเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อเพื่อ การฝึกอบรม	3.41	0.68	3.40	0.72	0.07
10. ตรวจสอบสภาพของสื่อก่อนใช้	3.71	0.51	3.60	0.67	1.18
11. คัดเลือกสื่อที่มีคุณค่าและคุณภาพ เหมาะสมกับการฝึกอบรม	3.69	0.46	3.66	0.60	0.49
12. จัดซื้อสื่อที่เหมาะสมกับการฝึกอบรม	3.38	0.85	3.44	0.71	-0.52
13. อำนวยความสะดวกในการใช้สื่อ ประกอบการฝึกอบรม	3.62	0.54	3.53	0.67	0.89

ตารางที่ 9 ต่อ

บทบาทผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการฝึกอบรม	ในสถาบันการศึกษา		นอกสถาบันการศึกษา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
14. ให้คำปรึกษา/แนะนำเกี่ยวกับสื่อแก่ วิทยากร	3.51	0.66	3.31	0.93	1.58
15. จัดทำรายการสื่อของหน่วยฝึกอบรม	3.45	0.68	3.39	0.83	0.49
16. จัดระเบียบ/วิธีการยืมและบริการ สื่อเพื่อการฝึกอบรม	3.41	0.69	3.20	0.90	1.64
17. ติดต่อขอบริการยืมสื่อเพื่อการฝึก อบรม จากภายนอก	3.33	0.76	3.02	0.92	2.31 *
18. จัดทำรายการเกี่ยวกับแหล่งสื่อการ ฝึกอบรม ภายนอก	3.29	0.71	3.06	0.96	1.75
19. พัฒนารูปการฝึกอบรม	3.57	0.69	3.41	0.87	1.24

* $p < .05$

จากตารางที่ 9 จะเห็นว่า หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา เห็นว่าบทบาทผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการฝึกอบรม อยู่ในระดับจำเป็นมากเหมือนกัน มี 7 ข้อ คือ ประเมินความต้องการใช้สื่อประกอบการฝึกอบรม พิจารณาและกำหนดประเภทของสื่อเพื่อการฝึกอบรม พัฒนาสื่อเพื่อใช้ในการฝึกอบรม ผลิตสื่อเพื่อใช้ในการฝึกอบรม ตรวจสอบสภาพของสื่อก่อนใช้ คัดเลือกสื่อที่มีคุณค่าและคุณภาพเหมาะสมกับการฝึกอบรมและอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อประกอบการฝึกอบรม นอกจากนี้หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมในสถาบันการศึกษา เห็นว่า ข้อที่ 14 และ 19 จำเป็นมาก และหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมนอกสถาบันการศึกษา เห็นว่า ข้อที่ 5 และ 6 จำเป็นมาก

เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เพียงเรื่องเดียว คือ การติดต่อขอบริการ

ยืมสื่อเพื่อการฝึกอบรมจากภายนอก ทั้งนี้หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมในสถาบันการศึกษา เห็นความ
จำเป็นเรื่องนี้ มากกว่าหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมนอกสถาบันการศึกษา